

**institució altempordanesa
per a la defensa i estudi de
la natura.** butlletí núm. 168
tardor 2019

Butlletí núm. 168
Tardor 2019

**Editat per la Institució
Altempordanesa per a la
Defensa i Estudi de la Natura
(IAEDEN), entitat independent
sense afany de lucre i membre
de la Federació Ecologistes de
Catalunya.**

Apartat correus 245 Figueres
Tel.: 972 67 05 31
e-mail: iaeden@iaeden.cat
web: www.iaeden.cat

Junta directiva de la IAEDEN 2019
President: *Llorenç Pascua*
Vicepresidenta: *Bàrbara Schmitt*
Secretari general: *Lluís Serrano*
Tresorera: *Consol Rovira*
Vocals: *Carme Bosch, Ignasi Batet,
Xavier Vizcaino, Joan Martí,
Vicenç Serradell, Leonel Manso,
Miquel Sanchez, Marcel Gutinell,
Lluís Benejam, Esteve Robleda,
Ariana Seglar, Neus Giró,
Frederic Fortunet, Anna Maria Pujol,
Anna Albó, Marta Ortega,
Martí Llorente, Damià Pastor,
Montse Fabregat.*

Han col·laborat en aquest número:
*Marta Ball-Ilosera, Ignasi Batet,
Lluís Benejam, Ramon Caralt,
Silvia Guitard, Marcel Gutinell,
Berto Minobis, Mireia Monegal,
Llorenç Pascua, Montse Pascual,
Mònica Pepa, Miquel Sanchez,
Joan Ventura.*

Composició de textos:
Fotocomposició Roger - Figueres

Imprès a:
Gràfiques Canigó

Imprès en paper ecològic

IAEDEN no comparteix
necessàriament les opinions
expressades en les col·laboracions
signades pels seus autors.

© 2019, IAEDEN

S U M A R I

Portada	
Xavi Herrero, 1974 (fragment)	
Sumari	2
Editorial	3
Calendari d'activitats	4
Custòdia Agrària	6
Noticiari	8
Llavora: Projecte agrícola i ramader ecològic per a la transició del sector porcí	15
Reflexions d'en Ramon: SOS Costa Brava	17
Butlleta d'inscripció	19

Les aportacions econòmiques a favor de la
IAEDEN-Salvem l'Empordà es poden fer a
TRIODOS, compte núm.

ES12 1491 0001 2130 0007 9133.

Els donatius i la quota de soci/sòcia es poden
desgravar de l'IRPF. Només ens heu de fer saber
el vostre DNI, i us enviem un certificat.

amb el suport de:

Ajuntament de Figueres
www.figueres.cat

“Pretecnològics” nostàlgics?

El món, en la infantesa de les persones que ara tenen, aproximadament, entre 60 i 70 anys (els joves els anomenen “pretecnològics”), era molt diferent de l’actual. I no només el que avui entenem com a món globalitzat (llavors ni tan sols existia el concepte), sinó també el món més proper, és a dir, l’espai físic que hom trepitja quotidianament.

Si escolteu parlar algun “pretecnològic”, segur que dubtareu de si el que expliquen és fruit de la seva imaginació, o si és el relat nostàlgic d’un temps que, per a ells, només guarda l’aroma dels moments feliços o si, potser, és que realment varen viure en un món millor.

Diuen que, els que vivien un xic allunyats de la costa, a l’estiu, anaven a la platja amb autobús, per unes carreteres ombrejades per arbres gegantins; o bé amb el tren que, en aquella època, encara sovint es movia per la màgia del vapor. A les petites poblacions marineres tot era..., això: petit, fet a escala humana. Vinyes verdes vora el mar, barques de pesca dormint damunt la platja, les arts dels pescadors assecant-se al sol... Per poc que un es deixés portar per una visió optimista de la vida devia ser senzill ser poeta, o pintor, o músic, o... essencialment feliç.

Més enllà d’aquest aspecte, diguem-ne, sentimental, aquella generació devia formar, potser sense saber-ho, un tot força harmònic amb el paisatge. Era el de la Costa Brava, mot que no es feia servir gaire més que per situar en el mapa un espai físic delimitat, de cara a fidelitzar, per raons econòmiques, un turisme que començava a descobrir aquell paradís.

Ara, acabant ja la segona dècada del segle XXI, tot plegat té un cert regust de fracàs.

El món globalitzat, que havia de servir per erradicar la pobresa extrema, preservar hàbitats i evitar patiments innecessaris a qualsevol ésser viu (inclosos els humans), va per camins que el porten en la direcció contrària. I, en el petit tros de territori que trepitgem, la Costa Brava ha perdut bona part del seu encant i, sobreexplotada i sobreurbanitzada, es va degradant mentre camina cap a un final imprevisible.

Alguns argumenten que no es pot anar contra el progrés i que, tot plegat, ha generat molta riquesa. És cert, però: riquesa per a uns pocs i, mentrestant, les poblacions costaneres tenen el trist privilegi d’encapçalar la llista de la renda per càpita més baixa del país. Pobres i sense patrimoni.

Mentre la Costa Brava demana auxili perquè li treguin de sobre, d’una vegada, l’abús d’aquest model econòmic que l’ha portada al deplorable estat actual, el poder polític, que té la capacitat per salvar-la, necessita que algú el sacsegi per despertar i fer alguna cosa de profit. I en això estem.

Acaba de fer un any que va néixer la plataforma SOS COSTA BRAVA de la qual la IAEDEN-Salvem l’Empordà ha estat una de les entitats impulsores. S’ha fet molt de camí en aquest espai de temps. Des d’aquí volem donar les gràcies a tantes persones que hi han col·laborat: des de primera línia, o de la rereguarda; dedicant-hi moltes hores, o de forma esporàdica. Tothom ha sigut necessari.

Ara, amb la força de tots plegats, cal seguir endavant: sacsejar consciències, canviant tot el que es pugui, sense pors ni dubtes. Al cap i a la fi estem treballant per a la salvaguarda d’un patrimoni natural i paisatgístic que és de tots.

CALENDARI D'ACTIVITATS

• **Diumenge 22 de setembre. Sortida naturalista al Bassegoda**

El naturalista Ignasi Batet realitzarà una sortida naturalista a la zona del Bassegoda per conèixer la fauna i vegetació d'aquest espai natural. La sortida es farà en el context de la festa del Bassegoda del Centre Excursionista Empordanès. Després de la sortida, en el context de la festa, hi haurà arrossada i actuacions musicals.

Hora i lloc de trobada: 10.30 h al Casalot. Activitat gratuïta i no cal inscripció prèvia.

Organitza: IAEDEN i CEE.

• **Divendres 27 de setembre. Vaga General pel Clima**

Xerrada-debat: *Crisi climàtica, actuem per evitar el col·lapse*

En el context de la vaga mundial pel clima del proper 27 de setembre, des de la IAEDEN organitzem una xerrada-debat per generar un espai per poder compartir informació i propostes d'accions davant del canvi climàtic. En Ramon Caralt, enginyer industrial i membre de la nostra entitat, farà una xerrada inicial d'una mitja hora que posteriorment transformarem en debat perquè tothom hi pugui participar.

Hora i lloc de trobada: 19 h a la Cate de Figueres.

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà

• **Dissabte 28 de setembre. Papallones al Parc Natural de Cap de Creus**

T'agraden les papallones? I les que són nocturnes? Vine a conèixer-les de la mà d'en Maxime Pastore.

Hora i lloc: de les 20 h a les 23 h a l'aparcament de la Pallera (el primer abans d'arribar el monestir de Sant Pere de Rodes venint de Vilajuïga).

Aportació i inscripcions: l'activitat és gratuïta, però cal inscriure's prèviament pncapcreus@gencat.cat o al telèfon 972 193 191.

Organitza: Parc Natural de Cap de Creus, Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà

• **Diumenge 20 d'octubre. Fira d'Intercanvi de Joguines**

Aquest any tenim la 20a Fira d'Intercanvi de Joguines. Aquesta Fira, ja tradicional per a moltes famílies figuerenques, pretén difondre el missatge de

com n'és d'important per al medi ambient l'aprofitament dels objectes i materials i la reducció de la generació de residus. Els nens i les nenes s'ho passen d'allò més bé intercanviant les seves joguines i alhora aprenen a tenir cura de la natura i el medi ambient.

Hora i lloc: a les 10 del matí a la plaça del Gra de Figueres.

Organitza: IAEDEN-Salvem l'Empordà.

• **Dissabte 10 de novembre. Taller de plantes medicinals**

Ens trobarem a Espolla amb la Cristina Viñas per conèixer les propietats de diferents plantes remeieres, i en aquesta ocasió aprendrem a preparar una crema casolana per la circulació de les cames.

Hora i lloc: a les 11.00 h a la sala La Coromina d'Espolla.

Aportació i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i menors d'edat, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 67 05 31. Places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà

• **Diumenge 17 de novembre. Sortida per conèixer els bolets**

El biòleg i micòleg Daniel Siscart ens portarà a conèixer bolets per algun bosc de la comarca i ens parlarà de la biologia i ecologia de les diferents espècies que hi trobarem. La sortida serà matinal, fins a les dues del migdia.

Hora i lloc de trobada: a les 9 del matí a la biblioteca de Figueres.

Cal portar: calçat còmode, cistell i ganivet.

Aportació i inscripcions: gratuït per als socis de la IAEDEN i menors, i aportació de 5 € per als no socis. Cal inscriure's prèviament a iaeden@iaeden.cat o al telèfon 972 670 531. Places limitades.

Organitza: Grup Natura de la IAEDEN-Salvem l'Empordà

Gaudeix de l'aigua amb nosaltres TOT L'ANY!

TARIFES PLANES SK KAYAK

- ☛ Us descobrim els millors indrets en caiac
- ☛ A partir de 40€ al mes

LLANÇÀ - SANT PERE PESCADOR

- ☛ Sortides als Parcs Naturals del Cap de Creus i als Aiguamolls de l'Empordà
- ☛ Botiga de Llançà OBERTA sempre!

www.kayakcostabrava.com reserves@skkayak.com ☎ 972 12 11 12 - 627 43 33 32

CUSTÒDIA AGRÀRIA

Jornades de formació per les finques amb custòdia agrària

Treballant en la línia d'oferir assessorament i formació a les finques amb les quals tenim un acord de custòdia agrària, durant aquest any 2019 hem proposat dues jornades tècniques de formació que s'han finançat amb el Pla de Transferència Tecnològica de la Generalitat. Les temàtiques d'aquestes formacions ens les suggereixen els mateixos pagesos i, llavors, cerquem plegats com organitzar la jornada. Normalment preferim jornades pràctiques per a facilitar que cadascú ho pugui replicar a casa seva. La primera que vam organitzar va ser el dijous 7 de febrer on uns quaranta assistents van participar en la jornada de formació "Com fer compostatge per a una finca agrícola professional" que vam organitzar a Castelló d'Empúries.

foto: Montse Pascual

En Jordi Puig, que té àmplia experiència en aquest tema, ens va fer una explicació teòrica de com fer els càlculs per a dissenyar-nos la pila de compost més adequada per als nostres camps i cultius. I tot seguit vam veure la demostració pràctica de com fer la pila, a més de mostrar-nos els requeriments tècnics i les instruccions, perquè funcioni.

La segona jornada va ser sobre “Introducció pràctica al treball amb tracció animal en horticultura” i el dijous 16 de maig vam anar fins a Sant Pere de Ribes on vam visitar l’horta de les Casetes d’en Ricard Huguet, on vam gaudir d’una matinal de formació pràctica molt interessant. En Ricard, que es dedica a l’horta, va estar treballant diversos anys a l’horta valenciana on aquesta és una pràctica tradicional molt arrelada, i amb el temps ha anat de treballar únicament amb tracció animal a combinar-la amb l’ús del tractor.

foto: Custòdia Agrària

NOTICIARI

Balanç del Projecte de Participa de la Biodiversitat de l'Empordà, un projecte de ciència ciutadana amb la participació de més de 800 persones

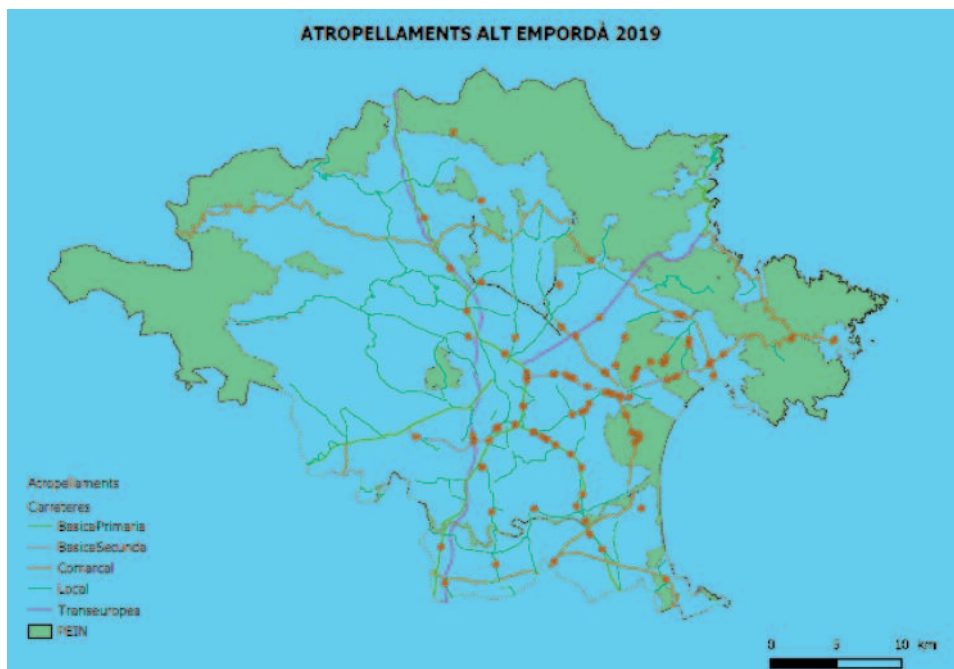
Aquest darrer any la IAEDEN ha desenvolupat un projecte de ciència ciutadana per investigar i compartir coneixement sobre la biodiversitat a l'Alt Empordà. El projecte ha tingut com a objectiu posar en valor el patrimoni natural de l'Empordà mitjançant la millora del seu coneixement, involucrant investigadors locals, naturalistes i aficionats.

Per poder aconseguir l'objectiu s'han desenvolupat moltes activitats de diferents tipologies: 10 censos d'elements de valor del patrimoni natural de la comarca, 17 sortides naturalistes i taller per al coneixement genèric del naturalista, 5 jornades tècniques de formació, 3 xerrades divulgatives de certes espècies d'interès de la comarca, 5 jornades de voluntariat per col·laborar en el manteniment d'algun hàbitat o d'alguna espècie en concret i un curs de formació per als petits naturalistes. Aquest projecte ha estat possible gràcies als ajuts del Tercer Sector Ambiental de Catalunya del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya i s'ha realitzat amb col·laboració amb l'APNAE (Amics del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà).

En aquest projecte han participat 800 persones que han pogut gaudir de totes aquestes activitats. La realització de la majoria d'aquestes actuacions ha estat gràcies al grup de treball de natura de la IAEDEN que en els darrers anys està molt actiu.

Una altra campanya realitzada, en el context d'aquest projecte, és la recollida de registres d'atropellaments a les carreteres de la comarca. Durant sis mesos hem rebut mails o s'han entrat dades mitjançant l'aplicació d'*ornitho.cat* per detectar els punts d'atropellaments. Els resultats són força decebedors. En 6 mesos s'han detectat 96 atropellaments. El municipi més castigat és Castelló d'Empúries, amb 26 punts d'atropellament, ja que té tres carreteres que transcorren pel Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i dues d'elles molt transitades. És clar que el Parc Natural dels Aiguamolls és un *hotspot* de biodiversitat que les grans infraestructures impacten negativament. Les espècies detectades més atropellades són: l'erició comú (amb 17 exemplars), el senglar (8 individus) i el teixó com a tercera (amb 6 exemplars). En aquesta campanya han participat 28 voluntaris que han aportat tota aquesta informació.

Us annexem un plànol dels punts d'atropellaments

SOS Costa Brava culmina el seu primer any d'activitat amb els principals objectius reivindicatius assolits

La plataforma SOS Costa Brava es va crear el 4 d'agost de 2018 i fou impulsada pels col·lectius històrics com la IAEDEN-Salvem l'Empordà, Naturalistes de Girona, Ecologistes en Acció o Aturem la C-32. Actualment engloba més de 30 entitats que han aconseguit que SOS Costa Brava hagi passat a ser un referent imprescindible en el debat sobre el litoral gironí.

Un dels objectius més importants assolits, i que ja es reclamava a la Generalitat en el manifest fundacional de la plataforma, és el Pla Director Urbanístic de Revisió dels Sòls No Sostenibles del Litoral.

Amb aquest pla, la Generalitat, a través del Departament de Territori i Sostenibilitat, revisa 165 sectors urbanitzables per a més de 20.000 habitatges dels 22 municipis de la Costa Brava, a partir de criteris de sostenibilitat recollits a la legislació urbanística i sectorial. Però cal tenir en compte que la Costa Brava té un potencial de 315 sectors edificables a desenvolupar per a

més de 35.000 habitatges. Per tant, partim de la base de 15.000 habitatges que són, avui dia, intocables.

El Pla Director Urbanístic ha comportat així mateix la declaració de dues moratòries urbanístiques; una per a llicències d'edificació al llarg dels primers 500 metres de costa i amb pendents del 20%; l'altra, sobre els sectors sotmesos a revisió al PDU de la Costa Brava.

SOS Costa Brava ha aconseguit aturar temporalment projectes i/o obres en 10 de les 16 zones amenaçades definides per la plataforma (podeu trobar tota la informació a la web www.soscstabrava.cat):

- 9 estan afectats per les moratòries de suspensió de llicències i es troben sota revisió amb el PDU-CB.
- 7 casos són als jutjats, entre els quals l'autopista C-32 que ha estat objecte d'una suspensió cautelar de les obres per resolució judicial (un 8è cas podria anar als jutjats aviat).

L'únic cas amb les obres avançades són els 2 blocs per a 48 apartaments a La Pineda d'en Gori (Palamós), però que ha sigut objecte d'un recurs al Tribunal Contenciós per irregularitats en el nombre de plantes aixecades i pel seu elevat impacte paisatgístic.

En canvi, la paralització de les obres de Sa Guarda, a Cadaqués, i de l'autopista de la Costa Brava (C-32), a Lloret-Blanes, representen victòries parcials d'enorme càrrega simbòlica. Cadaqués, com a joia arquitectònica i paisatgística (pedra seca, cap de Creus...) de la Costa Brava. La C-32, perquè una nova autopista tindria un efecte de reclam urbanístic que la Costa Brava sud ja no pot assumir (els plans urbanístics de Tossa, Lloret i Blanes admeten

fins a 5.000 habitatges més) i perquè el jutge que ha ordenat la suspensió cautelar ha pres en consideració la vulneració de la Llei del Canvi Climàtic. Seguir amb un model territorial i d'infraestructures expansionista és l'oposat al que cal per fer front a l'emergència climàtica.

La campanya en defensa de la Costa Brava de SCB ha despertat una enorme onada de solidaritat i suport que s'ha concretat en més de 51.000 euros recaptats. A data d'avui, la tresoreria de SCB compta amb 35.000 euros per seguir contribuint a les despeses jurídiques de les entitats membres en els casos recorreguts, així com per a tasques de coordinació i difusió.

El segon any de SOS Costa Brava s'espera tant o més intens que el primer. La propera tardor hi haurà en paral·lel l'aprovació inicial del PDU-CB i de la candidatura a Reserva de la Biosfera de la Costa Brava. La IAEDEN-Salvem l'Empordà seguirem col·laborant per aconseguir una Costa Brava el més sostenible possible.

Escola de Radicals (Brau edicions, Figueres 2019)

El passat Sant Jordi, va sortir *Escola de Radicals. Quaranta anys defensant el territori a l'Empordà*, un llibre basat en una iniciativa que va arrancar fa dos anys amb els preparatius del 15è aniversari de la plataforma Salvem l'Empordà i s'ha pogut desenvolupar gràcies a la iniciativa d'un grup de persones d'àmbits molt diversos i la coordinació de l'escriptora Cristina Masanés.

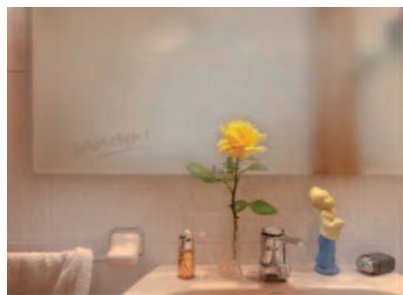
El llibre recull les històries de projectes urbanístics que, en els darrers 60 anys, es volien desenvolupar a l'Empordà i que, en molts dels casos, es van frenar gràcies a la mobilització ciutadana. I ho fa a través d'articles i entrevistes, escrits i narrats per més de vint autors, molts d'ells i d'elles protagonistes de les campanyes organitzades en defensa dels llocs i paisatges amenaçats. També inclou tres reculls d'imatges: una sèrie de fotografies de l'època de la campanya en defensa dels Aiguamolls dels anys 70 del segle passat, provinents de l'arxiu *Ciència i Pacència* de Jordi

Coll i Francesc Guillaumet, reproduccions de retalls de diaris que entre el 1962 i el 2015 tractaven la problemàtica urbanística a la comarca i, finalment, fotografies d'accions i campanyes de la plataforma Salvem l'Empordà.

Davant d'un reguitzell de projectes com urbanitzacions al cap Norfeu i cap de Creus, un circuit de Fórmula 1 al Montgrí, aeròdroms i camps de golf aquí i allà, una autovia de Blanes a Portbou arran de costa, un parc d'atraccions a Vilajuïga o els parcs edítics a l'Albera, entre molts d'altres, el llibre convida a imaginar-se la comarca amb tots aquests projectes realitzats i contrastar aquesta imatge amb l'Empordà que les agències turístiques promocionen avui: l'Empordà dels parcs naturals, del patrimoni històric i arquitectònic o de l'enoturisme. També reflecteix els canvis en l'organització i en les estratègies de la lluita en defensa del territori a llarg de tots aquests anys.

El llibre és un homenatge i un record, en text i imatge, per a la molta gent que ha passat i que encara participa en aquesta escola de radicals empordanesa.

Sanchki, amor, lluita i humor (Úrsula Llibres, Lladó 2019)

SANCHKI
amor, lluita, humor

A primera vista és un catàleg raonat d'obres gràfiques. Aquest llibre amaga una història que també està molt relacionada amb la nostra entitat. El llibre s'ha editat per acompanyar una exposició que es va poder visitar aquest estiu a la Cate de Figueres i recull una bona representació de l'obra d'un artista-activista anònim i empordanès. La seva obra inclou molts cartells de campanyes i accions de Salvem

l'Empordà i també d'altres entitats reivindicatives i culturals de la comarca.

Els textos respecten en tot moment l'anonimat de l'autor dels cartells, fins al punt que trobar moments vitals reals en la seva biografia que aquí es publica és tot un repte! El que sí que queda més que evident és que aquest Sanchki ha dedicat la seva creativitat, des de fa molts anys, a donar suport als diversos moviments en contra de les polítiques oficials –socials, culturals o urbanístiques– que s'han organitzat a l'Empordà en les darreres dècades. I ho fa sempre amb amor i humor.

El llibre es ven acompanyat d'una icona de Sanchki, un aneguet de goma d'edició limitada.

Paisatges Salvats

L'ANG, Limnos i IAEDEN-Salvem l'Empordà finalitzen un procés participatiu que reivindica el valor dels Paisatges Salvats

Paisatges Salvats ha estat un procés de participació ciutadana que ha posat en valor tres casos dels més de 50 Paisatges Salvats de les comarques gironines. En el procés, que ha estat finançat principalment pel Departament de Territori i Sostenibilitat, hi han participat més de 250 persones.

Paisatges Salvats és un projecte que ha identificat el valor de tres paisatges preservats gràcies a la mobilització social. L'enfocament transversal del procés participatiu ha permès concretar quins beneficis extreuen directament o indirectament les persones de tres paisatges: les hortes de Santa Eugènia, la platja d'Espolla, i Vilanera, al terme municipal de l'Escala. Alhora s'ha donat a conèixer la tasca realitzada per les diferents institucions, entitats i plataformes en la preservació d'aquests paisatges.

Al llarg dels darrers sis mesos s'han dut a terme sis assemblees presencials dirigides a la societat civil, entitats, particulars i empreses. En paral·lel a les assemblees, s'han realitzat un seguit d'entrevistes i enquestes a persones de reconeguda experiència en la gestió del territori, i gràcies a aquestes entrevistes s'ha aprofundit en la valoració tècnica de cada paisatge salvat.

Com a resultat, s'han elaborat unes fitxes descriptives de cada paisatge salvat i una cartografia digital, que recull informació quantitativa (municipi, superfície, any, etc.) i qualitativa (situació administrativa-legal, imatges representatives, valors ambientals i serveis ecosistèmics, etc.) Tota aquesta informació la podeu consultar a www.paisatgessalvats.cat

El projecte ha culminat amb una sortida de descoberta als tres paisatges salvats objecte d'estudi, en què diferents experts han exposat la importància de la conservació d'aquests paisatges així com els serveis ecosistèmics que proporcionen i la història de la seva defensa.

Els porcs catalans ja no saben on anar a cagar

Totes les entitats ecologistes de Catalunya, davant la greu situació ambiental a causa de l'elevada densitat de cabana porcina a Catalunya, fan una acció reivindicativa davant la Conselleria del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació i reclamen una moratòria de noves granges de porcs i les ampliacions de les existents a Catalunya.

L'excel·lent increment de la ramaderia intensiva a Catalunya ha esdevingut un problema ambiental i social de primera magnitud que cal abordar immediatament. La proliferació de projectes de noves granges o d'ampliació de les explotacions ramaderes porcines preexistents afecta la pràctica totalitat dels municipis de Catalunya. Les conseqüències d'aquesta activitat provoca la contaminació de les aigües per nitrats de més del 41% dels aquífers de tot Catalunya i la contaminació del sòl per excés de fertilitzants agrícoles del 34% de tots els sòls de Catalunya, amb presència d'excés de fòsfor, potassi i altres minerals pesants com el coure i el zinc procedents de dejeccions ramaderes.

Per aquesta raó, el dia 22 de març davant de la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació a Barcelona vam realitzar una manifestació simbòlica de porcs on es queixaven que amb tanta densitat que hi ha al país ja no saben on posar els seus purins.

foto: Salvem l'Empordà de Purins

LLAVORA

Projecte agrícola i ramader ecològic per a la transició del sector porcí

“Marx diu que les reVolucions són les locomotres de la història. Potser les revolucions siguin la forma en què la humanitat, que viatja en aquest tren, acciona el fre d'emergència”

Walter Benjamin

Una part de l'espècie humana hem abusat de la Terra el darrer segle. Tant, que estem posant en perill les condicions ambientals que permeten la nostra supervivència.

Per fi, sembla que aquesta idea comença a prendre força en les societats riques com la nostra, responsables de l'enorme consum de recursos limitats, ja siguin petroli i altres fonts d'energia no renovable, ja siguin terra, aigua i diferents materials disponibles al planeta i amb els quals produïm el que necessitem i el que malbaratem.

La gran indústria agroalimentària existeix i creix gràcies a aquest model de producció i consum. Però no hi pot haver dubte: la base material del planeta és finita. És impossible el creixement infinit, tant si és desitjable com si no.

Llavora és un projecte que aposta pel decreixement de la producció porcina i treballem per a la construcció d'un nou model agroalimentari sostenible, ecològic, socialment responsable, proper, respectuós, just, etc., i resilient davant el canvi climàtic.

Amb tota la modèstia d'una iniciativa diminuta com és la nostra, no ens falta ambició. Volem ser part de la pagesia que es prepara per produir aliments de qualitat per un futur que imaginem més humà i en un planeta habitable. No creiem en solucions tecnològiques per resoldre els reptes de la crisi a la qual ens enfrontem. En canvi, sí que pensem que, amb la transformació de la nostra activitat ramadera, aportem el nostre granet de sorra a aquesta transició tan necessària.

Quatre pinzellades. A nostra granja, abans de reconvertir-la, s'hi engreixaven uns 1.800 porcs cada any en condicions industrials. Ara, en produïm uns 600 en condicions ecològiques. A més, quan la nostra granja produïa per a l'agroindústria, tan sols donava dues hores de feina a una persona cada dia. Avui, que som ramaders independents, generem pràcticament dos llocs de treball. Abans, no sabíem d'on venien ni a on anaven els porcs produïts. Ara, tenim les nostres pròpies truges, unes 40, i comercialitzem directament tot el que produïm. Ens hem fet socis d'un dels pocs escorxadors municipals que sobreviuen, el de l'Armentera, també certificat ecològic i on preservem la qualitat i la feina ben feta que fem a la granja. Quan teníem un

engreix de porcs, sabíem que el pinso que ens portaven podia estar fet amb matèries primeres vingudes d'arreu del món. Ara sabem que el nostre bestiar menja de proximitat: 100% del farratge produït a la pròpia explotació i també una part de les matèries primeres per fer el pinso. Coneixem el fabricant del nostre pinso 100% ecològic a Olot, amb qui discutim i acordem els ingredients que ens calen per fabricar uns bons pinsos per als animals, adaptats a les necessitats nutricionals de cada edat. I ens anem acostant de mica en mica al nostre objectiu: pinsos amb cereals i lleguminoses produïts per pagesos i pageses de Girona.

Comercialitzem la carn dels nostres animals. Elaborem les nostres botifarres, de les quals ens diuen que tenen un gust excel·lent (no ens

atreviríem a escriure-ho si no fos així), en un obrador de l'Armentera, una carnisseria de poble, els amics de SART. Els donem les gràcies per haver-nos obert les portes de casa seva.

En definitiva, terra, granja, escorxador, obrador, tot ecològic i en un radi de 5 km. Així és com entenem la proximitat, fent territori i potenciant la petita indústria local, que genera riquesa als pobles i al país.

El benestar animal és un aliat productiu a Llavora. A les granges ecològiques no es poden utilitzar antibiòtics amb finalitats productives com fa la producció industrial. Ara que som conscients dels riscos per a la salut humana que impliquen les creixents resistències als antibiòtics que desenvolupen els bacteris, és imperatiu dissenyar granges que permetin un maneig respectuós amb els comportaments naturals dels animals. Aquest element redueix l'estrès del bestiar i afavoreix sistemes immunològics forts davant les malalties, cosa que fa, així, prescindibles la majoria dels tractaments antibiòtics aplicats a la ramaderia.

A Llavora no generem purins, sinó fems, amb els quals fertilitzem els camps que conreem de forma ecològica a l'entorn de la granja, a Ventalló. El nostre sector, a vegades criminalitzat, ha d'assumir que l'aigua és un patrimoni que no es pot menystenir com ha fet la gran indústria càrnia, que mira cap a una altra banda mentre la meitat dels aqüífers de Catalunya queden contaminats per nitrats provinents dels fertilitzants químics o dels purins. Per nosaltres és imprescindible aturar l'impacte ambiental de la ramaderia. Relliguem ramaderia i agricultura. No hi ha carn de proximitat sense agricultura de proximitat. Ho vam explicar i mostrar bé a alguns companys i companyes de la IAEDEN en una visita que ens van fer fa unes setmanes. Esperem que aquestes línies us hagin fet participants d'aquella visita. Si no ha estat el cas, poseu-vos en contacte amb nosaltres.

En català, llavora significa truja destinada a la cria. Afegim, truja de llavor, la llavor del canvi.

Contacte i més informació a <http://www.llavora.cat/>

REFLEXIONS D'EN RAMON

SOS Costa Brava

Si es llença un SOS per salvar la Costa Brava és que quelcom molt greu pot estar succeint i així és. El final de la crisi ha reactivat l'edificació de la Costa Brava i els nous xalets i urbanitzacions s'estan escampant per tota la costa destruint el paisatge, un fet que ha provocat que veïns i associacions s'uneixin para formar la plataforma, SOS Costa Brava. L'objectiu és denunciar el desgavell i pressionar ajuntaments i Generalitat per aturar la generalitzada especulació. L'àmbit de SOS són les afectacions provocades per uns 35.000 habitatges als municipis costaners de Girona, però segurament hi ha molts més habitatges en procés de concessió de llicències. Com a resposta, el Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat ha proposat aprovar enguany l'avanç del Pla Director Urbanístic (PDU) que impedirà desenvolupar sectors, amb impacte paisatgístic o en terrenys inadequats, aplicant una moratòria de llicències que afecten a part de les hectàrees i habitatges denunciats. La plataforma demana també constituir un Fons públic per l'adquisició de sectors a protegir i redactar un Pla Director del Sistema Urbanístic Costaner dirigit a la desclassificació de sòls. Són reivindicacions que, en definitiva, demanen un canvi radical de política urbanística a favor dels "béns comuns", és a dir, més protecció contra les privatitzacions de les platges, els boscos i el paisatge. S'ha de considerar que en general quan es llencen els tres punts, les tres ratlles i els tres punts del SOS és quan un vaixell s'està enfonsant i no s'albira ajuda a l'horitzó i són molts els que veuen que la Costa Brava esta fent aigües però no acudeixen al seu salvament, perquè ja els va bé l'actual política permissiva de construcció de xalets i urbanitzacions per al negoci immobiliari que representen. Però també és cert que són molts els que ens oposem a aquest model depredador, ja que no és admissible que la costa quedi dominada pels interessos especulatiu del mercat amb tan poc respecte pel territori pel benefici d'uns privilegiats. Des de fa temps, ha hagut diversos enfrontaments a la costa entre uns i altres i és ben

visible que la batalla l'estan guanyant els partidaris del creixement urbanístic especulatiu que han estat assestant contínues i profundes urpades a cales i boscos. El resultat és una costa ocupada dins d'un territori en procés de vulgarització.

Les responsabilitats de l'actual situació són diverses, però s'han de buscar essencialment en un model territorial justificat en ordenances i normes urbanístiques permissives que deixen que algunes administracions, sota l'excusa del creixement sostenible, les interpretin de forma esbiaixada i així atorgar llicències que afavoreixen més als lobbys polítics –financers–immobiliaris i a alguns particulars en comptes de considerar la defensa dels béns comuns territorials com és la seva obligació. Aquests grups sempre hi són i hi seran, i fora lamentable que, quan finalitzi la moratòria de llicències acordada ara per la Generalitat, a poc a poc i dissimuladament, moltes de les grues aturades tornin de nou i, si això succeeix, la victòria seria pírrica.

Per aquest motiu, i perquè no es repeteixi la mateixa història, cal impulsar i divulgar les propostes urbanístiques de SOS Costa Brava, consolidar el moviment i seguir endavant amb propostes noves, ja que, si se segueix la tendència actual, la costa es pot transformar en un continu de construccions i apartaments, ports, platges i cales irreconeixibles saturades de barques, amb carreteres i pobles congestionats pels cotxes, tot guarnit amb urbanitzacions vulgars i insostenibles pel mig dels privatitzats boscos de pins. En aquest context, sorgiran més problemes amb el subministrament d'aigua i energia, també en l'eliminació de residus, es produirà més contaminació del mar, la terra i l'aire, amb pèrdua de biodiversitat i s'incrementarà el canvi climàtic. Tot va lligat. Finalment, només cal dir que la defensa de la costa no és ni nostàlgica ni romàntica, sinó que va contra el caòtic, destructiu i antisocial model de creixement neoliberal. Tot això ens porta a reflexionar sobre una frase d'Einstein: “Només dues coses són infinites, l'univers i l'estupidesa humana i no estic molt segur de la primera”. Esperem que el SOS no arribi tard.

Ramon Caralt Elias

BRAU EDICIONS

www.brauedicions.com

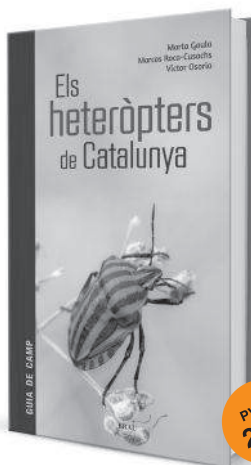
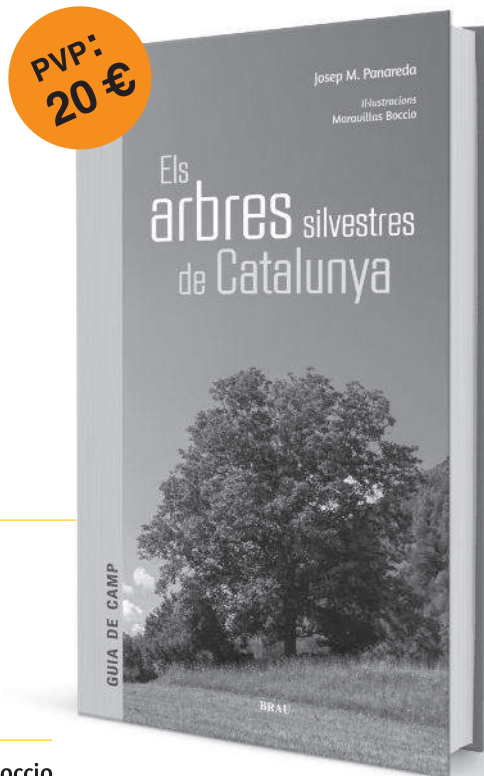
En reconeixement als germans Salvador, Joaquim i Josep Maluquer Nicolau, naturalistes, precursors dels estudis de camp a Catalunya i divulgadors del coneixement científic.

Els arbres silvestres de Catalunya

volum 2

Josep M. Panareda / Il·lustracions Maruillas Boccio

Una guia per identificar l'àmplia varietat dels arbres silvestres del nostre país. El volum recull 130 espècies amb fotografies, il·lustracions i mapa de distribució a Catalunya.

Els heteròpters de Catalunya

col·lecció
MALUQUER
volum 1

Marta Goula / Marcos Roca-Cusachs / Víctor Osorio

La primera guia de camp d'aquests insectes a casa nostra. 142 espècies, amb fotografies, característiques i proposta de noms comuns en català.